

Čís. 7358.

Bylo-li opatrovníkem majitelů dílčích dluhopisů schváleno a uznáno složení říšskoněmeckých marek na soudě na výplatu dílčích dluhopisů, načež bylo opatrovnictví zrušeno, nelze spatřovati zřejmý rozpor se zákonem v tom, že nižší soudy zamítly návrh majitele dílčích dluhopisů, by byl dosavadní opatrovník sprostěn a zřízen nový společný opatrovník, jenž by uplatnil nárok majitelů dílčích dluhopisů na zaplacení v hodnotě zlata (ekvivalentu v československé měně), zejména nárok prioritářů proti československému eráru a soudcovským úředníkům súčasťněným v opatrovníckém řízení jakož i proti opatrovníku.

(Rozh. ze dne 30. září 1927, R I 511/27.)

Soud první stolice (obchodní soud v Praze) zamítl návrhy berlínské banky proti Pražsko-duchcovské dráze, by bylo zrušeno opatrovnictví majitelů dílčích dluhopisů, by byl zřízen nový opatrovník a sprostěn dosavadní opatrovník Dr. Karel M. bez udělení absolutoria a by bylo zavedeno řízení podle zák. čís. 111/1877 ř. zák. Důvody: Návrh na zrušení opatrovnictví a na sprostění opatrovníka Dra Karla M-a z úřadu jsou neodůvodněnými proto, že jsou již bezpředmětnými, neboť: Právoplatným usnesením tohoto soudu ze dne 16. října 1925 bylo prohlášeno, že jest ve věci majitelů prioritních dílčích dluhopisů Pražsko-duchcovské dráhy opatrovnictví skončeno a tehdejšímu opatrovníku Dr. Karlu M-ovi bylo ponecháno, by, činí-li nároky na odměnu za opatrovnictví, předložil účet odměn a výloh. Tímto rozhodnutím bylo tedy již vysloveno, že opatrovnictví jakož i úřad opatrovníka Dr. Karla M-a přestaly, a není třeba a ani přípustno, nyní teprve, pokud se týče nyní opět, opatrovnictví to zrušovati a opatrovníka Dr. Karla M-a z úřadu sprostřovati, když se tak, jak právě uvedeno, ve skutečnosti již stalo. Udělení, nebo, jak navrhovatelkou žádáno, neudělení absolutoria soudně zřízenému opatrovníku, jehož úřad přestal, není věcí opatrovníckého soudu a bylo by žádané prohlášení opatrovníckého soudu bezúčinným a nerozhodným vzhledem k zákonným předpisům o náhradě případné škody, ze které by opatrovník Dr. Karel M. jako každý jiný opatrovník byl práv, ať mu při jeho sprostění bylo nebo nebylo absolutorium uděleno. Navrhovatelkou žádané opatření, by podle zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák. pro neznámé majitele vylosovaných, avšak ještě v oběhu jsoucích dílčích dluhopisů Pražsko-duchcovské železnice v roce 1896 přijaté, třemi procenty zúročitelné, na marky německé říšské měny znějící prioritní zápůjčky ustanoven byl společný opatrovník, jenž nárok majitelů na zaplacení splatných dílčích dluhopisů v hodnotě zlata, pokud se týče jeho ekvivalentu v čsl. měně a zejména nárok prioritářů proti čsl. eráru jakož i proti soudcovským úředníkům súčasťněným v řízení opatrovníckém Nc VI 42/24, jakož i konečně proti Dr. Karlu M-ovi, advokátu v Praze, uplatniti má a aby tímto opatrovníkem zřízen byl Dr. František F., advokát, jest rovněž neodůvodněn

z těchto příčin: Podle § 3 zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák. může každý, jehož se týče, žádati, by majitelům dílčích dluhopisů zřízen byl společný opatrovník pro hájení jich ohrožených práv. Soud má sice za prokázáno, že navrhuující banka jako majitelka předložených dílčích dluhopisů Pražsko-duckcovské železnice a tedy jako účastnice se dostatečně legitimovala k podání návrhu, návrh sám jest však neodůvodněným, nebo: Není zde speciálního ohrožení majitelů dílčích dluhopisů, jaké má zajisté na mysli zákon ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák. Ohrožení takové tvrzeno jest navrhovatelkou vzhledem k nastalému placení znehodnocenými říšsko-německými markami, tímto znehodnocením měny a placením měnou tou nejsou postiženi pouze majitelé dílčích prioritních dluhopisů Pražsko-duckcovské železnice, pokud se týče navrhovatelka, nýbrž znehodnocením tím jest postižen každý vlastník cenných papírů na říšské německé marky znějících a vůbec každý, kdo, jsa věřitelem, má dostati placeno v říšsko-německých markách, které se staly předmětem poklesu. Není zde tedy po názoru soudu onoho zvláštního ohrožení majitelů dílčích dluhopisů, jaké má na mysli speciální zákon čís. 49/1874 ř. zák., pročez i v tomto směru jest žádost navrhovatelčina neodůvodněnou, to tím spíše, ježto navrhovatelka jako majitelka dvou dílčích prioritních dluhopisů Pražsko-duckcovské železnice má možnost, by o náhradu své tvrzené škody kdykoli sama přímo žalovala. Další návrh na zavedení řízení podle zákona čís. 111/1877 ř. zák. jest rovněž neodůvodněn. Otázka, zda řízení toto má býti zahájeno, byla již tímto soudem v předchozím období řešena záporným způsobem v usnesení ze dne 14. listopadu 1924 a ze dne 30. prosince 1924, kde bylo vysloveno, že zahájení řízení podle zákona ze dne 5. prosince 1877, čís. 111 ř. zák. třeba není, ježto se zde nejedná o právní jednání takové důležitosti, jakou má na mysli § 1 právě citovaného zákona, protože se zde jedná o obligace již zaplacené, což platí i v případě navrhovatelčině. Na tomto právním názoru, pokud se týče na jeho skutkovém podkladě se ani dosud nic nezměnilo, proto na něm soud i dnes trvá a bylo proto i v tomto směru návrh jako neodůvodněný zamítnouti. Návrhu berlínské banky ve smyslu § 19 j. n. bylo vyhověno, jak jest blíže uvedeno již v usnesení tohoto soudu ze dne 2. dubna 1927 navrhovatelce doručeném a není třeba v tomto směru opětovně rozhodovati. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Rekurentka prokázala držbu dvou 3%ních prioritních dluhopisů Pražsko-duckcovské dráhy emise 1896 jich předložením. Citujíc v rekursu body písm. b) a d) svého podání, míní tím očividně podle obsahu svého návrhu ze dne 24. března 1927 a rozdělení v něm použitého body B a D, pokud se týče návrhy v odděleních těch pod čís. XVI. (neboť čís. XVII. tam nepřichází) a čís. XXI. čís. I. učiněné. Podle § 3 druhý odstavec zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák. musí v žádosti za zřízení společného opatrovníka býti uvedena skutková povaha, která návrh přivedila, a účel zřízení opatrovnictví a musí okolnosti ty, shledá-li soud návrh odůvodněným, dojíti výrazu i při zřízení opatrovníka. Podle toho nutno při rozhodování o rekursu přihlížeti k oběma těmito okolnostem. Dle bodu

XVI. návrhu nynější rekurentky nenavrhovala opatrovnictví za tím účelem, by rekursy proti dřívějším usnesením zase zjednala dřívější stav, nýbrž vychází právě z nynější pravomoci těchto usnesení. V tom směru podle spisů obchodního soudu v Praze byl již usnesením ze dne 27. března 1924 k účelům tam uvedeným, zejména též pro ony majitele dluhopisů, kteří dosud slosované dluhopisy nepředložili k výplatě, zřízen společný opatrovník Dr. Karel M. a usnesením ze dne 4. července 1924 bylo prohlášení tohoto společného opatrovníka o uznání, že složení nomin. M. 11,200.000.— pro slosované a dosud k výplatě nepředložené obligace i s úroky má účinek zaplacení podle § 1425 obč. zák., a že souhlasí, aby pro část této prioritní zápůjčky 10,175.100 M., pak pro dosud nevyplacené kupony vtělené právo nadzástavní na výkupní rentě tam uvedené ročních 1,496.500 zl. bylo knihovně vymazáno, opatrovnicky schváleno a bylo podle usnesení ze dne 19. července 1924 dotyčné výmazné prohlášení opatrovníka Dr. Karla M-a příslušnou doložkou opatřeno. Pakliže tedy nynější rekurentka jako majitelka oněch dvou dluhopisů učinila návrh, aby pro neznámé majitele vylosovaných, avšak ještě v oběhu jsoucích dílčích dluhopisů emise 1896 byl zřízen společný opatrovník, jenž má uplatnit nárok majitelů na: 1. zaplacení splatných dílčích dluhopisů v hodnotě zlata, pokud se týče jeho ekvivalentu v čsl. měně, a 2. zejména nárok prioritářů proti čsl. eráru, jakož i soudcovským úředníkům účastněným v opatrovnickém řízení Nc VI 42/24, jakož i konečně proti Dr. Karlu M-ovi, a pod XXI., 3. by současně se zřízením opatrovníka bylo nařízeno svolání shromáždění prioritářů a by na jeho denním pořádku byla předložena otázka soudního uplatnění nároků opatrovníkem (tedy řízení podle zákona čis. 111 z roku 1877 ř. zák.), tu soud první stolice v podstatě ze správných důvodů v napadeném usnesení obsažených návrhy ty zamítl. K vývodům rekursu poukazuje se na to, že podle vlastního udání nynější rekurentky opatrovnické řízení se společným opatrovníkem Dr. Karlem M-em bylo již provedeno a to podle dalšího přednesu rekurentky právoplatně. Když se v řízení tom složení německoříšských marek podle obsahu dílčích úpisů na soudě stalo a bylo opatrovníkem uznáno a schváleno, že složení se stalo s účinkem zaplacení podle § 1425 obč. zák., a rekurentka sama tvrdí právoplatnost dotyčných usnesení, není její žádání o zřízení nového společného opatrovníka k účelům uvedeným opodstatněno, ježto jednak řízení opatrovnické bylo již jednou provedeno, podle vlastního tvrzení rekurentky právoplatně, a vzhledem na účinek složení podle § 1425 obč. zák. nemůže již jíti o společná práva majitelů těchto úpisů, pro něž peníze již podle § 1425 obč. zák. na soudě jsou složeny. Pokud se tedy přes to nespokojuje nynější rekurentka jakožto majitelka dvou dluhopisů s částkou na ni vypadající a podle cit. § 1425 obč. zák. složenou, nýbrž žádá zaplacení v hodnotě zlata (ekvivalentu) a zejména proti osobám svrchu naznačeným, jsou návrhy ad 1. a 3. vlastně návrhem o nepřipustné opětné provádění řízení s novým společným opatrovníkem, když již řízení se společným opatrovníkem Dr. Karlem M-em bylo provedeno, jednak nárok ad 2. nespadá již v obor společného za-

stupování práv majitelů dílčích dlužních úpisů podle citovaných zákonů pro nedostatek společného zastoupení upraveného (§ 1 zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák.), nýbrž jde tu o nárok zvláštní odvozovaný z provedeného již řízení se společným opatrovníkem rekurentkou, pro niž již příslušný peníz podle řízení toho podle § 1425 obč. zák. byl složen. Poněvadž řízení opatrovnícké bylo již podle svrchu uvedeného provedeno, nároky proti zmíněným osobám nezakládají se na poměru plynoucím přímo z povahy dílčích dluhopisů, pro který právě zákony ze dne 24. dubna 1874, čís. 48 a 49 a ze dne 5. prosince 1877 čís. 111 ř. zák. byly vydány a udánlivý nárok na náhradu škody nespadá již v obor pohledávky z dluhopisů (§ 1 zák. čís. 49/1874 ř. zák.), nýbrž tvoří samostatný nárok náhradní uplatňovaný rekurentkou. Proto neplatí tu ustanovení § 9 prvý odstavec zákona čís. 49 ř. zák. a jest ponecháno rekurentce, by si svá udánlivá práva, pokud nesouhlasí se složenou částkou k soudu, provedla pořadem práva. Není tedy rekurs opodstatněn a nebylo mu vyhověno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle § 16 nesp. říz. lze si v nesporném řízení do potvrzujícího usnesení rekursního soudu stěžovati k nejvyššímu soudu jen, je-li tu patrný rozpor rozhodnutí se zákonem, nebo se spisy, anebo stala-li se zmatečnost. Toho jest si stěžovatelka vědoma, neboť opírá dovolací rekurs do potvrzujícího usnesení rekursního soudu o zřejmou nezákonnost. Avšak nejvyšší soud, přezkoumaj napadené usnesení a řízení mu předcházející, neshledal důvodu stěžovatelkou uplatněného a proto dovolacímu rekursu jakožto bezdůvodnému nevyhověl.

Čís. 7359.

Byla-li pohledávka eráru zajištěna záznamem podle dvorského dekretu ze dne 24. října 1806, čís. 789 sb. z. s., nelze ji při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost přikázati ku hotovému zaplacení, nýbrž dlužno peníz na ni připadající uložit na úrok až do právoplatného rozhodnutí pořadem správním.

(Rozh. ze dne 30. září 1927, R I 569/27.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal p r v ý s o u d v knihovním pořadí eráru pohledávku 38.763 Kč 43 h s úroky, úhrnem 50.238 Kč 69 h a poukázal vymáhající věřitelku a knihovní věřitelku, jež vznesly odpor proti přikázání této pohledávky, na pořad práva. R e k u r s n í s o u d vyhověl rekursu knihovní věřitelky potud, že ji odkázal s odporem na pořad správní. D ů v o d y: Knihovním výtahem pozemkové knihy obce D. jest zjištěno, že knihovní vložka č. 1207 v D., která v této exekuční věci byla vnucenou dražbou